

Ochrana osobních údajů GDPR

ŠÁRKA ŠPECIÁNOVÁ

GDPR

General Data Protection Regulation

- základní principy nové právní úpravy dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
- nová práva subjektů dle GDPR a jejich implementace
- výzkumné prostředí a specifika v oblasti zpracování osobních údajů dle GDPR

GDPR

- **nařízení schválené EP 27.4.2016 – 4 roky vyjednávání**
- **NAŘÍZENÍ, NIKOLIV SMĚRNICE – přímá závaznost a vymahatelnost práv – přednost evropského práva před národním (odchyly pro členské státy ČS nařízení připouští)**
- **od 25.5.2018 nahrazuje dosavadní směrnici 95/46 ES a stávající úpravu v zákoně č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů**

GDPR

- **Čl. 94 odst. 2 – odkazy na zrušenou směrnici se považují za odkazy na toto nařízení**
- **novelizace zákona č. 101/2000 Sb. – procesní norma upravující fungování Úřadu na ochranu osobních údajů**
- **právo osob na lepší kontrolu nad jejich osobními údaji**
- **harmonizace pravidel pro 28 států EU a EFTA zemí (Norsko, Island a Lichtenštejnsko) – bude tak zrušeno 31 národních zákonů**

GDPR

- **nařízení se vztahuje na zpracování os. údajů správcem, který není usazen v EU, ale zpracovává os. údaje v EU**
- **nařízení se vztahuje na zpracování os. údajů v souvislosti s činnostmi provozovny správce nebo zpracovatele v EU, bez ohledu na to, zda zpracování probíhá v EU či mimo EU**
- **nařízení se vztahuje na zpracování os. údajů subjektu údajů z EU správcem nebo zpracovatelem, který není usídlen v EU**

GDPR

- **konzistentní právní úprava**
- **spolupráce regulatorních orgánů**
- **rovnocenná vymahatelnost práva**
- **stejně sankce ve všech státech EU**

Zásady GDPR pro zpracování dat

- **zákonnost, korektnost a transparentnost** ve vztahu k subjektu
- **omezení účelové** – určité a jasně vymezené legitimní účely
- **minimalizace údajů** – přiměřené, relevantní a omezené na nezbytný rozsah ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovány
- **přesnost, aktualizace, opravy a výmaz** nepřesností
- **omezení doby uložení**
- **integrita a důvěrnost** – zabezpečení proti ztrátě a neoprávněnému zpracování
- **odpovědnost a sankce**

Základní principy pro zpracování osobních údajů

- **se souhlasem subjektu**
- **plnění smlouvy**
- **plnění právní povinnosti**
- **životně důležité zájmy subjektu údajů**
- **veřejný zájem a výkon veřejné moci**
- **oprávněný zájem správce**

Základní principy pro zpracování osobních údajů

svoboda uděleného souhlasu:

- **komu, v jakém rozsahu a k jakému účelu je souhlas udělen**
- **odvolání souhlasu je stejně snadné jako jeho udělení**
- **souhlas se zpracováním nelze vázat na nesouvisející smluvní ujednání**
- **staré souhlasy platí, pokud jsou v souladu s GDPR**

Faktory, na nichž závisí výše správní pokuty

- **povaha, závažnost a délka porušení s přihlédnutím k povaze, rozsahu či účelu zpracování,**
- **zavinění ve formě úmyslu či nedbalosti,**
- **počet dotčených subjektů a míra škody,**
- **kroky podniknuté správcem a zpracovatelem ke zmírnění škod,**
- **předchozí porušení,**
- **míra odpovědnosti s přihlédnutím na technické a organizační opatření,**
- **míra spolupráce s dozorovým úřadem za účelem nápravy,**
- **kategorie dotčených osobních údajů,**
- **způsob, jakým se dozorový úřad dozvěděl o porušení.**

Obecné podmínky pro ukládání správních pokut

- každý dozorový úřad zajistí, aby ukládání správních pokut při porušení tohoto nařízení bylo v každém jednotlivém případě **účinné, přiměřené a odrazující**
- pokud správce či zpracovatel u stejných nebo souvisejících operací zpracování **poruší více ustanovení nařízení, nesmí celková výše správní pokuty překročit výši stanovenou pro nejzávažnější porušení**

Nápravné pravomoci dozorového úřadu

Nápravné pravomoci ukládané namísto nebo společně se správní pokutou:

- upozornit na pravděpodobné porušení nařízení,
- udělit napomenutí,
- nařídit, aby správce či zpracovatel vyhověl žádosti subjektu údajů o výkon jeho práv,
- nařídit, aby operace byly uvedeny do souladu s nařízením,
- nařídit, aby správce subjektu údajů oznámil případy porušení zabezpečení osobních údajů,
- uložit dočasné nebo trvalé omezení zpracování, včetně zákazu,
- (neúplný výčet).

Výše sankce

20 mil EUR nebo
u podniku až do výše **4%**
celkového ročního obratu
celosvětově
za předchozí finanční rok

10 mil EUR nebo
u podniku až do výše **2%**
celkového ročního obratu
celosvětově
za předchozí finanční rok

Při stanovení výše sankce se
vychází z vyšší finanční hodnoty

Nová práva subjektů údajů a jejich implementace

Právo na přístup k os. údajům

Právo na opravu

Právo na výmaz (právo být zapomenut)

Nová práva subjektů údajů a jejich implementace

Právo na omezení zpracování

Právo na přenositelnost údajů

Právo vznést námitku

Právo subjektu údajů na přístup k osobním údajům

- **absolutní právo s výjimkou případů stanovených v čl. 23**
- **subjekt údajů má právo získat od správce potvrzení, zda os. údaje, které se ho týkají, jsou či nejsou zpracovány**
- **právo získat přístup k těmto osobním údajům**
- **právo přístupu k těmto informacím:**
 - ❖ **KDO** – příjemce, kterým budou os. údaje zpřístupněny
 - ❖ **CO** – kategorie dat
 - ❖ **KDE** – budou osobní údaje zpracovány
 - ❖ **JAK DLOUHO** – doba uložení údajů

Právo subjektu údajů na přístup k osobním údajům

- ❖ jak podat stížnost k dozorovému úřadu
- ❖ informace o zdroji os. údajů, pokud subjekt údajů neposkytl údaje
- ❖ skutečnosti, že dochází k automatizovanému rozhodování, včetně profilování
- ❖ informace o existenci práva požadovat od správce opravu nebo výmaz údajů, omezení jejich zpracování nebo vznést námitku proti zpracování
- správce poskytne kopii zpracovávaných osobních údajů

Právo na opravu os. údajů

- právo, aby správce bez zbytečného odkladu **opravil** nepřesné osobní údaje
- právo na **doplnění neúplných** osobních údajů
- opravy je třeba provést i v **zálohách dokumentů**

Právo na výmaz os. údajů (právo být zapomenut)

- lze, pokud os. údaje již nejsou potřebné pro účely shromáždění
- subjekt údajů odvolá souhlas se zpracováním os. údajů a již neexistuje další důvod pro zpracování os. údajů
- subjekt údajů vznesl námitky proti zpracování
- os. údaje byly zpracovány protiprávně
- uložena právní vymazat os. údaje právem EU nebo ČR
- pokud není dán rodičovský souhlas se zpracováním os. údajů dětí
- **právo být zapomenut** – rozšíření práva výmazu; přiměřené kroky správce informovat další správce o vymazání odkazu, jejich kopie

Právo na omezení zpracování

- pokud subjekt údajů popírá přesnost osobních údajů – **omezení zpracování na dobu potřebnou k ověření přesnosti os. údajů správcem** – data dočasně nedostupná
- pokud je **zpracování protiprávní** a subjekt údajů odmítá výmaz údajů a žádá jen omezení jejich použití
- pokud správce již os. údaje nepotřebuje, **ale subjekt údajů je požaduje pro určení, výkon nebo obhajobu právních nároků**
- pokud subjekt údajů **vznesl námitku proto zpracování** a ještě není ověřeno, zda oprávněné důvody správce převažují nad oprávněnými důvody subjektu údajů
- ❖ **alternativní řešení k právu být vymazán:** dočasně nedostupná data, přenesení dat do separátního systému, dočasné zablokování web. stránky, data budou pouze uložena

Právo na přenositelnost os. údajů

- právo získat od správce dříve poskytnutá data ve strukturovaném, běžně používaném a strojově čitelném formátu
- právo předat tyto údaje jinému správci – správci si předávají údaje mezi sebou, pokud je to technicky proveditelné
- je možné toto právo uplatnit, pokud je zpracování os. údajů na základě souhlasu či dle smlouvy (os. údaje jsou nezbytné pro plnění smlouvy) a zpracování je automatizované
- **výjimky:** zpracování nezbytné ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci

Právo vznést námitku proti zpracování os. údajů

- správce os. údaje dále nezpracovává, pokud neprokáže závažné oprávněné důvody pro zpracování, které převažují nad zájmy a právy a svobodami subjektů údajů
- os. údaje zpracovány pro účely přímého marketingu – právo vznést kdykoliv námitku proti zpracování os. údajů
- na tato práva musí být subjekt údajů výslovně upozorněn nejpozději v okamžiku první komunikace se subjektem údajů

Právo subjektu údajů odmítnout profilování

- **profilování – automatizované zpracování os. údajů za účelem analyzovat nebo předpovídat:**
 - ❖ výkon v zaměstnání, ekonomickou situaci, zdraví, osobní preference, zájmy, spolehlivost, chování, polohu, pohyb atd.
- **profilování nelze odmítnout, pokud:**
 - ❖ zpracování je nezbytné k uzavření nebo plnění smlouvy (např. vyhodnocení pojistných rizik)
 - ❖ zpracování je povoleno právem EU nebo ČS
 - ❖ zpracování je založeno na výslovném souhlasu subjektu údajů

Osobní údaje ve výzkumném prostředí

- **identifikovaná a identifikovatelná fyzická osoba**
- **osobní údaj:** veškeré informace vztahující se k identifikované nebo identifikovatelné fyzické osobě, zejména odkazem na jeden či více zvláštních prvků fyzické, fyziologické, psychické, ekonomické, kulturní nebo společenské identity fyzické osoby
- **obrazové a slovní informace, rentgenové snímky**

Posouzení identifikovatelnosti osoby

- při posuzování, zda je fyzická osoba identifikovatelná, se přihlíží ke všem prostředkům (např. výběr vyčleněním), o nichž lze rozumně předpokládat, že je správce nebo jiná osoba použije pro přímou či nepřímou identifikaci fyzické osoby
- ke stanovení toho, zda lze rozumně předpokládat použití prostředků k identifikaci fyzické osoby, by měly být vzaty v úvahu všechny objektivní faktory, jako jsou náklady a čas, které si identifikace vyžádá, s přihlédnutím k technologii dostupné v době zpracování i technologickému rozvoji

Pseudonymizace

- **zpracování osobních údajů tak, že již nemohou být přiřazeny konkrétnímu subjektu údajů bez použití dodatečných informací, pokud jsou dodatečné informace uchovávány odděleně a vztahují se na ně technická a organizační opatření, aby bylo zajištěno, že nebudou přiřazeny identifikované či identifikovatelné fyzické osobě**
- **os. údaje, na něž byla uplatněna pseudonymizace a které by mohly být přiřazeny fyz. osobě na základě dodatečných informací – považovány za informace o identifikovatelné fyzické osobě**

Nařízení se nevztahuje na:

- osobní údaje zesnulých osob,
- anonymizované údaje – subjekt přestal být identifikovatelný,
- anonymní údaje – netýkají se identifikované či identifikovatelné fyzické osoby.

ČS mohou stanovit pravidla týkající se zpracování osobních údajů zesnulých osob.

Nařízení se netýká zpracování anonymních informací, včetně zpracování pro statistické nebo výzkumné účely.

Zpracování osobních údajů

Jakákoliv operace nebo soubor operací s osobními údaji, který je prováděn pomocí nebo bez pomoci automatizovaných postupů spočívajících ve:

- shromáždění, zaznamenávání, uspořádání, strukturování,
- uložení, přizpůsobení nebo pozměnění, vyhledání,
- nahlédnutí, použití, zpřístupnění přenosem,
- šíření nebo jakékoliv zpřístupnění,
- seřazení či kombinování, omezení,
- výmaz nebo zničení.

Zvláštní kategorie os. údajů

– tzv. citlivé

Osobní údaje vypovídají o:

- rasovém či etnickém původu,
- zdravotním stavu,
- sexuální orientaci.

Osobní údaje o zdravotním stavu – info o minulém, současném či budoucím tělesném nebo duševním zdraví, číslo či specifický údaj přiřazený osobě za účelem jedinečné identifikace pro zdravotnické účely. Informace získané během provádění testů nebo vyšetřování částí lidského těla nebo těl. látek. Jakékoliv informace o nemoci, postižení, riziku onemocnění, anamnéze, klinické léčbě. Info pocházející od lékaře, jiného zdravotníka, z nemocnice, ze zdravotnického prostředí či diagnostických testů in vitro.

Genetické os. údaje

- info o **zdeděných či získaných genet. charakteristikách,**
- **jedinečné informace** o fyziologii nebo zdraví jedince,
- **analýza chromozomů** nebo **DNA, RNA,** anebo analýza jiného prvku, která umožňuje získat rovnocenné informace,
- rozsah zjištěných informací závisí na **rozsahu analýzy** biologického vzorku – určuje správce.

Biometrické os. údaje

- **osobní údaje vyplývající z konkrétního technického zpracování,**
- **vztahující se k fyzickým, fyziologickým nebo behaviorálním charakteristikám,**
- **dovolují nebo potvrzují jedinečnou identifikaci,**
- **snímky obličeje, daktyloskopické údaje, podpis, dynamický biometrický podpis,**
- **fotografie – biometrický údaj pouze v případech, kdy jsou zpracovány zvláštními technickými prostředky umožňujícími jedinečnou identifikaci nebo autentizaci fyzické osoby.**

Pravomoc čl. státu při zpracování genetických a biometrických údajů

ČS mohou zachovat nebo zavést další podmínky, včetně omezení, pokud jde o zpracování genetických údajů, biometrických údajů či údajů o zdravotním stavu.

Zpracování osobních údajů pro vědecký výzkum

- nařízení se vztahuje na zpracování osobních údajů pro vědecký výzkum (zahrnuje technologický vývoj a technologické demonstrace, základní výzkum, aplikovaný výzkum a výzkum financovaný ze soukromých zdrojů),
- cíl – vytvoření evropského výzkumného prostoru,
- v zájmu dodržení specifických podmínek zpracování os. údajů pro vědecké účely by měly platit **zvláštní podmínky pro zveřejňování nebo jiné zpřístupnění os. údajů v souvislosti s účely vědeckého výzkumu**

Pravidla pro oblast výzkumu

– zamýšlený výzkum

Účel zpracování – zamýšlený výzkum

- **v době shromažďování osobních údajů není možné v plném rozsahu stanovit účel zpracování osobních údajů pro účely vědeckého výzkumu**
- **právo subjektů výzkumu udělit souhlas ohledně určitých oblastí vědeckého výzkumu v souladu s uznávanými etickými normami pro vědecký výzkum (CIOMS)**
- **právo subjektů výzkumu udělit souhlas pouze pro některé oblasti výzkumu v rozsahu přípustném pro zamýšlený výzkum**

Zpracování os. údajů pro jiné účely, než byly shromážděny

- lze povolit, pokud je to slučitelné s účely, pro které byly osobní údaje původně shromážděny (není odlišný právní základ od toho, který umožnil shromáždění osobních údajů)
- další operace zpracování jsou považováno za slučitelné s účely a také zákonné operace zpracování

Delší doba uchování os. údajů v oblasti výzkumu

- **os. údaje umožňující identifikaci subjekt údajů se mohou uchovávat po dobu delší, než je nezbytné pro naplnění účelu zpracování – výjimka pro oblast výzkumu**
- **os. údaje lze uložit po dobu delší, pokud se zpracovávají výhradně pro vědecké účely a to za předpokladu provedení příslušných technických a organizačních opatření s cílem zaručit práva a svobody subjektu údajů**

Informace o zpracování os. údajů v oblasti výzkumu

- výzkum může být proveden pouze při použití a shromažďování osobních informací o účastnících – **nezbytná podmínka pro účast**
- **definování správce a zpracovatele os. údajů**
- **definování nařízení EU o ochraně osobních údajů**
- **popis shromažďovaných os. údajů**
- po ukončení výzkumu zůstávají **údaje správcům**, aby nebyla narušena validita získaných dat, a to po dobu nezbytnou k dosažení účelu výzkumu
- uvedení subjektů, které mají **přístup do zdravotnické dokumentace a ke shromážděným os. údajům**

Informace o zpracování os. údajů v oblasti výzkumu

- informace o kódování os. údajů a vzorků
- informace o právu na přístup ke shromážděným informacím, o právu požádat o opravu
- informace o právu stěžovat si na to, jakým způsobem bylo s údaji zacházeno
- Informace o právu požádat o odstranění os. údajů
- Informace o právu omezit zpracování os. údajů

Děkuji Vám za pozornost